

**Побережець О. В.**

*д. е. н., професор., професор кафедри обліку і фінансів  
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова,  
м. Одеса, Україна*

## **ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНА ПІДТРИМКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА**

Фінансова безпека підприємства є ключовою складовою його економічної безпеки та визначає здатність суб'єкта господарювання ефективно функціонувати в умовах нестабільного середовища, протидіяти негативним впливам внутрішніх і зовнішніх факторів та забезпечувати сталий розвиток. У сучасних умовах воєнного стану та глобальної економічної турбулентності питання фінансової безпеки набувають особливої актуальності, адже вони безпосередньо впливають на стійкість підприємства, рівень його конкурентоспроможності та інвестиційну привабливість.

Важливим інструментом забезпечення фінансової безпеки виступає система обліково-аналітичної підтримки управління. Вона створює інформаційне підґрунтя для своєчасного

виявлення загроз, прогнозування їх наслідків та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Бухгалтерський облік формує достовірну базу даних щодо фінансового стану підприємства, тоді як аналітика дозволяє комплексно оцінити ефективність використання ресурсів, ліквідність, платоспроможність та фінансову стійкість.

Підкреслимо, що «для формування системи управління фінансовою безпекою підприємств необхідне відповідне інформаційне забезпечення на основі якого можна налагодити постійний моніторинг стану фінансової безпеки підприємств, оцінювати її рівень, визначати та аналізувати вплив тих чи інших чинників на стан фінансової безпеки. Без дієвої системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління фінансовою безпекою буде неефективним» [1].

В умовах війни фінансова безпека визначається як здатність суб'єкта господарювання забезпечувати безперервність господарської діяльності, зберігати ліквідність, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та мінімізувати ризики банкрутства. Надзвичайно важливим є контроль за грошовими потоками, ефективне управління дебіторською і кредиторською заборгованістю, а також оптимізація витрат із врахуванням дефіциту ресурсів.

До ключових загроз фінансовій безпеці підприємств у воєнний час належать:

- зниження платоспроможності контрагентів і ризик неповернення дебіторської заборгованості;
- скорочення інвестиційних надходжень;
- ускладнення доступу до кредитних ресурсів;
- зростання валютних ризиків і коливання цін на сировину;
- підвищення витрат на логістику та страхування.

Управління фінансовою безпекою в умовах війни вимагає застосування антикризових інструментів:

- формування резервних фондів та диверсифікації джерел фінансування;
- використання системи раннього попередження про фінансові ризики;

- активного застосування цифрових технологій (онлайн-банкінг, ERP-системи, хмарні сервіси) для збереження та захисту фінансової інформації;
- розробки альтернативних бізнес-моделей, здатних функціонувати за умов постійної турбулентності.

До ключових завдань обліково-аналітичної підтримки управління фінансовою безпекою слід віднести:

- формування повної, достовірної та своєчасної інформації про фінансовий стан підприємства;
- оцінку структури капіталу, рівня заборгованості, рентабельності та інших показників ефективності;
- контроль за рухом грошових потоків, своєчасністю виконання фінансових зобов'язань;
- виявлення та кількісну оцінку фінансових ризиків;
- прогнозування впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на фінансову стабільність.

Зауважимо, що «головною умовою фінансової безпеки підприємства є здатність протистояти існуючим і виникаючим небезпекам і загрозам, які можуть заподіяти фінансові збитки підприємству або небажано змінити структуру капіталу, або примусово ліквідувати підприємство. Для забезпечення цієї умови підприємство має підтримувати фінансову стійкість, рівновагу, забезпечувати достатню фінансову незалежність підприємства та гнучкість при ухваленні фінансових рішень» [2].

В умовах цифрової трансформації важливого значення набуває впровадження сучасних інформаційних технологій у сфері обліку та аналізу. ERP-системи, Business Intelligence, Big Data та інші інструменти дозволяють автоматизувати процеси обробки даних, підвищити їхню якість, забезпечити швидкий доступ до релевантної інформації для прийняття рішень. Використання методів прогнозного аналізу та моделювання сценаріїв сприяє ефективному ризик-менеджменту й підвищенню адаптивності підприємства до змін зовнішнього середовища.

Зазначимо, що «обліково-аналітичну систему аграрних підприємств доцільно розглядати як сукупність елементів, які взаємодіють між собою і дозволяють здійснювати збір, обробку,

реєстрацію та аналіз всіх видів інформації, що надходить із зовнішніх та внутрішніх джерел» [2].

Таким чином, обліково-аналітична підтримка управління фінансовою безпекою є стратегічним ресурсом сучасного підприємства. Саме вона забезпечує не лише поточний контроль і своєчасне реагування на фінансові загрози, а й формує основу для довгострокового розвитку, зміцнення конкурентних позицій та інвестиційної привабливості в умовах динамічних викликів глобальної економіки.

### ***Список використаної літератури***

1. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект : монографія / Н. Л. Правдюк, Т. О. Мулик, Я. І. Мулик. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 224 с.
2. Бірченко Н., Руденко С., Ряснянська А. Обліково-аналітичне забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. 2022. (13). 191–197. URL: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2022.13.23> (дата звернення: 10.06.2025).